

Advies geur

Bevoegd gezag	: Gemeente Borne	Datum	: 27 november 2019
Kenmerk	:	Zaaknummer	: Z2019-ODT-001733
Aan	: Gemeente Borne		
Van	: Reinier van Dijk	Collegiaal toetser	: Astrid ten Doeschot
Onderwerp/ Locatie	: Beoordeling omgekeerde werking geur bestemmingsplan Bornsche Maten 3 ^e fase		

Conclusie en advies

- Op basis van de beoordeling kan worden geconcludeerd dat er in het meest oostelijke deel van het plangebied (op de plangrens) sprake zal zijn van een meer dan extreem slechte kwaliteit van de leefomgeving.
- Het voorgenomen plan (woonfunctie) verdraagt zich niet met een goede ruimtelijke ordening.
- De ontwikkelingsmogelijkheden van het bedrijf aan de Hemmelhorst 13a zullen door vaststelling van het voorgenomen plan worden belemmerd.

Advies

- Voorgenomen bestemmingsplan herzien
- Onderbouwing geurhinder toevoegen aan de planmotivatie

Inleiding

Gemeente Borne is voornemens bestemmingsplan Bornsche Maten, derde fase vast te stellen. Ten opzichte van het voorontwerp van dit bestemmingsplan is er sprake van een gewijzigde plangrens. In de directe nabijheid van het voorgenomen plangebied is een veehouderij gelegen (Hemmelhorst 13a).

Voor een goede ruimtelijke ordening is het, op grond van de Wet ruimtelijke ordening, noodzakelijk inzichtelijk te maken of de geurhinder afkomstig van agrarische bedrijven beperkingen oplevert voor het toekomstige gebruik van het plangebied. Hierbij dient te worden onderzocht wat de kwaliteit van de leefomgeving (klimaat) binnen het plangebied is.

Daarnaast is het ook noodzakelijk om inzicht te verkrijgen of de vaststelling van het voorgenomen plan leidt tot belemmering van de ontwikkelingsmogelijkheden van het bedrijf gelegen aan de Hemmelhorst 13a.

ODT is gevraagd om te beoordelen of de veehouderij gelegen aan de Hemmelhorst 13a een mogelijk effect heeft op de kwaliteit van de leefomgeving binnen het plangebied. Daarnaast is gevraagd om te beoordelen of door de ontwikkeling van Bornsche maten derde fase de ontwikkelingsmogelijkheden van voornoemde veehouderij worden belemmerd.

Wettelijk kader

Op 1 januari 2007 is de Wet geurhinder en veehouderij (verder: Wgv) in werking getreden. De Wgv is het exclusieve toetsingskader voor de beoordeling van geurhinder afkomstig van dierenverblijven bij veehouderijen. De Wgv stelt normen voor maximale geurbelasting op geurgevoelige objecten of minimaal vereiste afstanden tussen veehouderijen en geurgevoelige objecten. Binnen de Wgv zijn geurgevoelige objecten onderverdeeld in twee categorieën, te weten objecten gelegen binnen de bebouwde kom en objecten gelegen buiten de bebouwde kom.

Gemeente Borne is op grond van bijlage 1 van de Meststoffenwet gelegen binnen een concentratiegebied. Binnen een concentratiegebied geldt een geurbelasting op een geurgevoelig object welke is gelegen binnen de bebouwde kom van maximaal 3,0 OU_E/m³. In geval het geurgevoelige object is gelegen buiten de bebouwde kom mag de geurbelasting maximaal 14,0 OU_E/m³ bedragen. De (toekomstige) woningen zijn te beschouwen als objecten gelegen binnen de bebouwde kom met een maximaal toelaatbare geurbelasting van 3,0 OU_E/m³.

Naast bedrijven waar dieren worden gehouden waarvoor geuremissiefactoren gelden zijn er bedrijven waar dieren worden gehouden waarvoor geen geuremissiefactoren zijn vastgesteld. Voor deze bedrijven gelden vaste afstanden tot woningen van derden. Tussen dergelijke bedrijven en geurgevoelige objecten gelegen in de bebouwde kom geldt een vaste afstand van 100 meter. De minimale afstand tot een geurgevoelig object gelegen buiten de bebouwde kom bedraagt 50 meter.

De Wgv biedt voor gemeentes de mogelijkheid tot het opstellen van een geurverordening. In de verordening kan de gemeente besluiten om afwijkende waarden voor geurbelasting of afwijkende vaste afstanden vast te stellen. De gemeente Borne heeft genoemde verordening opgesteld (Verordening lokaal geurbeleid gemeente Borne, 28 september 2010) en is geldig voor het volledige grondgebied van de gemeente.

Op grond van de verordening gelden er van de Wgv afwijkende vaste afstanden voor bedrijven waar dieren worden gehouden waarvoor geen geuremissiefactor is vastgesteld.

Omgekeerde werking

In de Wgv wordt niet expliciet ingegaan op de gevolgen van geuremissie voor ruimtelijke planontwikkeling. Vanuit het principe van 'goede ruimtelijke ordening', zoals genoemd in de Wet ruimtelijke ordening, is het echter noodzakelijk bij de beoordeling van de gevolgen voor het plangebied en zijn omgeving, rekening te houden met de milieubelasting die (agrarische) bedrijven veroorzaken. Deze belasting vloeit voort uit de rechtsgeldige omgevingsvergunning milieu.

In beginsel mag niet binnen geurhindercontouren van veehouderijen worden gebouwd. Voor de beoordeling van de geurinvloed op het plangebied worden daarom de normen uit de Wgv omgekeerd gehanteerd. Met andere woorden: Er wordt beoordeeld of betreffende agrarische bedrijven na realisatie van het plan (nog steeds) kunnen voldoen aan het gestelde in de Wgv. Als dit niet het geval is, dan kan het plan niet zondermeer doorgang vinden. Deze beoordelingswijze wordt ook wel omgekeerde werking genoemd.

Aanvullend hierop dient in het kader van een goede ruimtelijke ordening een goed leefklimaat voor toekomstige gebruikers van het plangebied te worden gegarandeerd. Hierbij moet tevens rekening worden gehouden met de geurbelasting als gevolg van de veelheid aan veehouderijen in de omgeving (achtergrondbelasting).

Opzet beoordeling

Dieren waarvoor geuremissiefactoren zijn vastgesteld

Om de geurinvloed te kunnen bepalen is het verspreidingsmodel V-Stacks vergunning ontwikkeld door VROM. Dit model biedt de mogelijkheid om de geurbelasting ter hoogte van voor geurgevoelige objecten te bepalen. In casu is het model V-stacks vergunning dan ook gehanteerd voor de beoordeling.

Bronnen

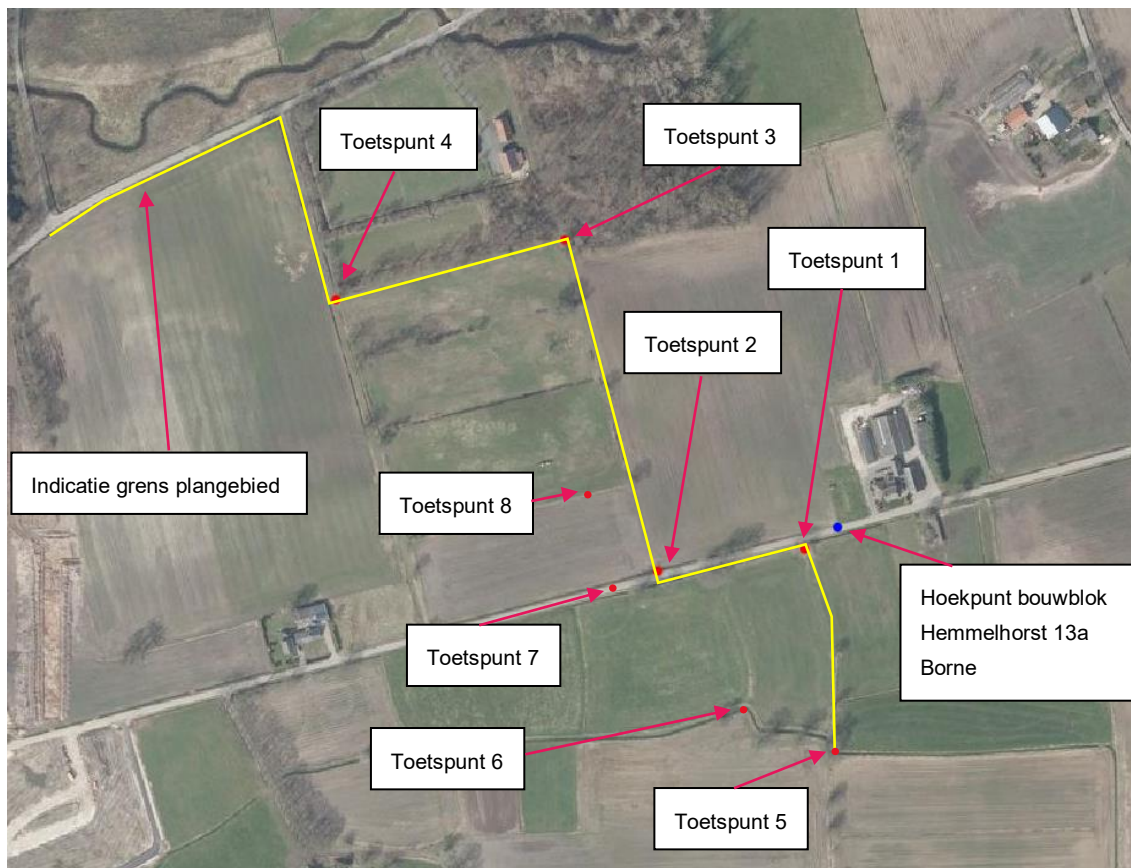
In de directe omgeving van het plangebied is een veehouderij gelegen aan de Hemmelhorst 13a. Voor dit bedrijf is op 23 november 2009 een vergunning verleend op grond van de Wet milieubeheer (Nu: vergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, onderdeel milieu). Deze vergunning is verleend voor het houden van 113 vleeskalveren tot 8 maanden (Regeling ammoniak en veehouderij: diercategorie A 4.100)¹. Deze veebezetting veroorzaakt op basis van de geuremissiefactor welke voor deze diercategorie is opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij een geuremissie van 4.022,8 OUE/s. In figuur 1 is de locatie van de bron in blauw (de hoek van het bouwblok) weergegeven.

Geur gevoelige objecten

Om de geurbelasting op het plangebied te kunnen bepalen zijn op de grenzen van het plangebied (gele lijn figuur 1) fictief geurgevoelige objecten (GGO) vastgelegd. Deze fictieve geurgevoelige objecten (weergegeven in rood) zijn genummerd 1 tot en met 8.

---

¹ Uit het aanvraagformulier welke deel uitmaakt van de beschikking volgt dat er vergunning is gevraagd voor het houden van vleesstieren en overig vleesvee van 6 tot 24 maanden. In het dictum van het besluit is echter aangegeven dat de vergunning is verleend voor het houden van vleeskalveren tot 8 maanden.

Figuur 1: Indicatie ligging plangrens Bornsche maten 3^e fase, bron en toetspunten

Overige invoergegevens

Geur is onder andere afhankelijk van meteorologische omstandigheden. Om deze reden dient in het rekenprogramma V-Stacks het meest representatieve meteostation geselecteerd te worden. Voor de gemeente Borne is dat het meteostation Eindhoven.

Naast de meteorologische omstandigheden zijn omgevingskenmerken van belang bij de verspreiding van geur. Hierbij gaat het met name om de ruwheidslengte van het gebied. Voor de ruwheid kent het programma twee mogelijkheden:

- een door V-Stacks gegenereerde ruwheid;
- een door de gebruiker opgegeven ruwheid.

In de handreiking, behorende bij het programma V-Stacks, wordt aanbevolen de door het programma gehanteerde ruwheidslengte uit het ruwheidsbestand als uitgangspunt te hanteren. Voor deze beoordeling is aangesloten bij deze aanbeveling. Voor de overige instellingen is aangesloten bij de defaultwaarden van het rekenprogramma.

Voorgrondbelasting

De voorgrondbelasting is de geurbelasting als gevolg van één veehouderij. De voorgrondbelasting is alleen relevant voor het bepalen van verwachte geurhinder bij de geurgevoelige objecten. De berekening is nodig, omdat uit onderzoek is gebleken dat de geurhinder door de voorgrondbelasting anders is dan die door de achtergrondbelasting bij gelijke belastingen. De vuistregel is dat de voorgrondbelasting maatgevend is zodra deze meer dan de helft bedraagt van de achtergrondbelasting.

Achtergrondbelasting

De achtergrondbelasting is de geurbelasting als gevolg van de veelheid aan veehouderijen in de omgeving van een geurgevoelig object. De achtergrondbelasting wordt ook wel de cumulatieve geurbelasting genoemd. Uit analyse van luchtfoto's blijkt dat in de directe omgeving van het plangebied geen andere grootschalige intensieve veehouderijen aanwezig zijn.

Maatgevende belasting

Gezien de directe omgeving van het plangebied wordt ingeschat dat de voorgrondbelasting van het bedrijf aan de Hemmelhorst 13a in alle gevallen maatgevend zal zijn ten opzichte van de achtergrondbelasting. Zodoende is enkel de voorgrondbelasting inzichtelijk gemaakt.

Bepalen indicatie kwaliteit van de leefomgeving

De berekende voorgrondbelasting is in verband gebracht met de mogelijke kans op geurhinder, uitgedrukt in zogenaamde hinderpercentages. Dit gebeurt in twee stappen. In stap 1 wordt de berekende geurbelasting 'vertaald' naar de kans op geurhinder (geurhinderpercentages). In stap 2 wordt de kans op geurhinder 'vertaald' naar de gradatie in kwaliteit van de leefomgeving.

Ten aanzien van de vertaling van de geurbelasting naar de kans op geurhinder wordt gebruik gemaakt van de Handreiking bij de Wgv (geactualiseerde versie van 2014). In deze handreiking wordt voor wat betreft de hinderpercentages (het percentage geurgehinderden in relatie tot de voor- of achtergrondbelasting) gebruik gemaakt van de tabellen 9 en 10 (afkomstig uit het onderzoeksrapport 'Relatie tussen geurimissie en geurhinder in de intensieve veehouderij' PRA Odournet, nummer VROM07A3, april 2007). In de Handreiking bij de Wgv zijn voornoemde tabellen opgenomen in bijlage 7 (tabel A en B).

In onderstaande figuur is tabel B (voorgrondbelasting) uit de Handreiking bij de Wgv met daarin de relatie tussen voorgrondbelasting en de kans op geurhinder weergegeven².

---

² Volledigheidshalve zij in dit kader opgemerkt dat op de website van Infomil een spreadsheet kan worden gedownload op grond waarvan het hinderpercentage bij geurbelastingen hoger dan 40 OU_E/m³ kunnen worden bepaald.

Tabel B. Relatie tussen de voorgrondbelasting en de geurhinder		
Voorgrondbelasting * [ou _r /m ³ als 98-percentiel]	Geurhinder	
	Concentratiegebied	Niet-concentratiegebied
1	4%	7%
1,5	5%	9%
2	6%	11%
3	8%	15%
4	11%	19%
5	12%	21%
6	14%	24%
7	16%	26%
8	17%	29%
9	19%	31%
10	20%	33%
12	23%	36%
14	25%	39%
16	27%	42%
18	29%	44%
20	31%	46%
22	32%	48%
24	(34%)	50%
26	(36%)	52%
28	(37%)	(53%)
30	(38%)	(54%)
32	(40%)	(56%)
34	(41%)	(57%)
36	(42%)	(58%)
38	(43%)	(59%)
40	(44%)	(60%)

* Berekend met V-Stacks gebied, V-Stacks vergunning of gelijk aan de norm voor de geurbelasting.

Figuur 2: Tabel B, relatie voorgrondbelasting en hinderpercentage

Vervolgens wordt het hinderpercentage gekoppeld aan een gradatie in kwaliteit van de leefomgeving. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van door het RIVM gehanteerde milieukwaliteitscriteria die afkomstig zijn uit de 'GGD-richtlijn Geurhinder, oktober 2002'. In onderstaande figuur is de indeling weergegeven:

MILIEUKWALITEIT EN GEURHINDERDEN (BRON: GGD- RICHTLIJN GEURHINDER, OKTOBER 2002)	
Milieukwaliteit	Geurhinderden (%)
zeer goed	< 5
goed	5 - 10
redelijk goed	10 - 15
matig	15 - 20
tamelijk slecht	20 - 25
slecht	25 - 30
zeer slecht	30 - 35
extreem slecht	35 - 40

Figuur 3: GGD-richtlijn Geurhinder, oktober 2002

Beoordelingsresultaten

Berekende geurbelasting en kwaliteit van de leefomgeving grens plangebied

In onderstaande tabel is de berekende geurbelasting weergegeven:

Volgnummer	GGLID	Xcoördinaat	Ycoördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
2	Toetspunt 1	250 026	480 575	3,0	46,3
3	Toetspunt 2	249 924	480 557	3,0	3,4
4	Toetspunt 3	249 858	480 786	3,0	1,4
5	Toetspunt 4	249 708	480 744	3,0	0,6
6	Toetspunt 5	250 048	480 432	3,0	2,9
7	Toetspunt 6	249 988	480 465	3,0	3,8
8	Toetspunt 7	249 898	480 545	3,0	2,5
9	Toetspunt 8	249 884	480 612	3,0	1,9

Tabel 1: rekenresultaten berekening V-stack vergunning

Uit de tabel volgt dat ter hoogte van het plangebied (toetspunt 1) sprake is van geurbelasting van 46,3 OU_E/m^3 . Aan deze geurbelasting wordt een hinderpercentage gekoppeld van 47%. Op grond van de GGD richtlijn geurhinder oktober 2002 wordt de kwaliteit van de leefomgeving vervolgens ingedeeld als meer dan extreem slecht.

Ter hoogte van toetspunt 2 is sprake van een geurbelasting van 3,4 OU_E/m^3 . Aan deze geurbelasting wordt een hinderpercentage gekoppeld van 9%. Op grond van de GGD richtlijn geurhinder oktober 2002 wordt de kwaliteit van de leefomgeving vervolgens ingedeeld als goed³.

Ter hoogte van toetspunt 6 is sprake van een geurbelasting van 3,8 OU_E/m^3 . Aan deze geurbelasting wordt een hinderpercentage gekoppeld van 10%. Op grond van de GGD richtlijn geurhinder oktober 2002 wordt de kwaliteit van de leefomgeving vervolgens ingedeeld als redelijk goed.

³ Toetspunt 2 geeft een indicatie van de ligging van de grens tussen een redelijk goede en goede kwaliteit van de leefomgeving. In het gebied ten oosten van toetspunt 2 zal de kwaliteit van de leefomgeving variëren van redelijk goed tot extreem slecht. In het gebied ten westen van toetspunt 2 zal er sprake zijn van een kwaliteit van de leefomgeving die varieert van goed naar zeer goed. Ter hoogte van toetspunt 6 is er sprake van een redelijk goede kwaliteit van de leefomgeving. In westelijke richting zal de kwaliteit van de leefomgeving verbeteren naar goed tot zeer goed. In noordoostelijke richting zal de kwaliteit van de leefomgeving daarentegen verslechteren.

Uit bovenstaande kan worden afgeleid dat ook ter hoogte van de toetspunten 3 en 4 sprake zal zijn van een goede tot zeer goede kwaliteit van de leefomgeving. Immers de geurbelasting ter hoogte van deze toetspunten is ruimschoots lager dan $3,4 \text{ OU}_E/\text{m}^3$.

Omgekeerde werking

Naast het verkrijgen van inzicht in de gradatie van kwaliteit van de leefomgeving in het plangebied is het ook noodzakelijk om inzicht te verkrijgen of de ontwikkeling van het plangebied leidt tot belemmering voor de ontwikkelingsmogelijkheden van het bedrijf gelegen aan de Hemmelhorst 13a. Uit de rekenresultaten volgt dat de geurbelasting op de grens van het plangebied $46,3 \text{ OU}_E/\text{m}^3$ bedraagt. Hieruit volgt dat door vaststelling van het plan in de huidige vorm (het mogelijk maken woningen in het meest oostelijk deel van het plangebied) de ontwikkelingsmogelijkheden van het bedrijf aan de Hemmelhorst 13a worden belemmerd.

Resumé

In het kader van de vaststelling van het bestemmingsplan Borsche Maten 3e fase is een geuronderzoek uitgevoerd. Hierbij is rekening gehouden met de bestaande rechten van het bedrijf gelegen aan de Hemmelhorst 13a te Borne. De maatgevende geurbelasting is vertaald naar een gradatie in kwaliteit van de leefomgeving in het voorgenomen plangebied. Daarnaast is beoordeeld of door realisatie van het voorgenomen plan de ontwikkelingsmogelijkheden van het bedrijf gelegen aan de Hemmelhorst 13a te Borne worden belemmerd.

Op basis van de beoordeling kan worden geconcludeerd dat er in het meest oostelijke deel van het plangebied (op de plangrens; toetspunt 1) sprake zal zijn van meer dan extreem slecht leefklimaat. Ter hoogte van toetspunt 2 zal er naar verwachting sprake zijn van een goede kwaliteit van de leefomgeving. In zoverre verdraagt het voorgenomen plan zich dan ook niet met een goede ruimtelijk ordening.

Daarnaast zullen de ontwikkelingsmogelijkheden van het bedrijf aan de Hemmelhorst 13a te Borne door vaststelling van voorgenomen plan worden belemmerd.